

КРАУДФАНДИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ

студентка гр. УДМ-41 **Молибог М.А.**,
к.е.н., ст. викладач **Івашова Н.В.**
Сумський державний університет (Україна)

Сучасний розвиток підприємницької діяльності в Україні характеризується введенням великої кількості інноваційних методів управління, викликаних конкуренцією та новими способами ведення бізнесу (стартапи, мережевий маркетинг, малий бізнес та ін.).

В умовах ринкової економіки важливим є пошук та залучення інноваційних інструментів фінансування. На сьогоднішній день краудфандинг є одним з актуальних напрямків фінансування, набагато ефективнішим та менш витратнішим способом їх реалізації.

Краудфандинг в Україні з'явився досить недавно, тому дане питання не досить широко досліджено. Одним із не вирішених питань є дослідження можливостей краудфандингу як ефективного інструменту фінансування.

Краудфандинг (від англ. crowdfunding: «crowd» - натовп, «funding» - фінансування) – це відносно новий інструмент, що дозволяє залучати через Інтернет у великій кількості гроші людей (різних груп людей) для реалізації ідей і проєктів у різних сферах [2]. Поняття краудфандингу в Україні на сьогодні, не досить широко досліджено. Проведений автором аналіз поняття «краудфандинга», дає змогу визначити, що під даним терміном розуміється новий спосіб фінансування різного напрямлення проєктів та ідей, що базується на зборі фінансових ресурсів через Інтернет від великої кількості людей. До основних видів краудфандингу можна віднести:

– вкладення «мінімальної» суми коштів на реалізацію проєкту, що зазвичай являється невеликим «пожертвуванням» на реалізацію проєкту;

– вкладення суми вартості товару чи послуги, що в подальшому при реалізації проєкту передбачає отримання товару тим, хто вклав кошти;

– вкладення суми грошей вище вартості товару чи послуги;

– кредитування;

– донори, які інвестуються фінансові ресурси в проєкт, стають його власниками або отримують різного роду виплати, премії та ін.;

– контракт, за яким інвесторам виплачуються роялті-дивіденди.

Інтернет-майданчики, що призначені для розміщення і просування проєктів шляхом краудфандингу називають краудфандинговими платформами. З кожним роком у світі з'являється все більше нових краудфандингових платформ, які допомагають реалізувати проєкти. Серед найвідоміших краудфандингових платформ є KickStarter, Peerbackers, New Jelly, Indiegogo та десятки інших. Кожна з платформ має свою спеціалізацію та певні особливості. Наприклад, одна з найвідоміших краудфандингових платформ в світі KickStarter спеціалізується на реалізації різного роду проєктів (від фільмів, кліпів до серйозних технологічних проєктів), тобто є широко спеціалізовано. Щодо платформи Indiegogo, то вона спеціалізується на бізнесі, тобто є сайтом для колективного фінансування підприємств.

В Україні є власна краудфандингова платформа для збору фінансових ресурсів, яка називається Велика Ідея. Даний проєкт було засновано кілька років тому і завдяки спільнокошту українські підприємці і не тільки, можуть реалізувати власні ідеї та проєкти. Серед найуспішніших українських проєктів Великої Ідеї є фінансування Громадського ТБ, яке під час подій на Майдані збрало понад мільйон гривень [1].

Також слід відмітити, такі відомі українські проєкти реалізовані шляхом краудфандинга на платформі KickStarter гаджет для дистанційного спостереження за домашніми тваринами Petcube (\$251 тисяч), універсальний годинник Lametric (\$258 тисяч) та спалах для смартфонів, iBlazr (\$56 тисяч). Краудфандинг в Україні тільки набирає популярності і прогнозується ще чимало успішних проєктів.

Серед головних переваг краудфандингу можна назвати: простий та прозорий спосіб фінансування проєктів; мінімізація ризиків; підтримка інноваційних проєктів дозволить традиційним посередникам знаходити успішних і талановитих людей; відкритість; реклама та додаткове просування проєктів; широке коло учасників, що фінансують невеликі кошти в проєкти, при цьому результат очікується достатній для реалізації.

Щодо недоліків, то слід відзначити такі: шахрайство, що викликає побоювання та низький рівень довіри; не підходить для великих проєктів; несумлінність позичальників.

Таким чином, можна зробити висновки, щодо подальших перспектив краудфандингу як інноваційного та ефективного інструменту фінансування. Проведене дослідження показало, що краудфандинг є перспективним і досить ефективним інструментом для модернізації фінансової та інвестиційної системи більшості країн. Він має багато переваг та являє собою цікаву та перспективну технологію фінансування та інвестування великих проєктів та ідей як в Україні, так і за кордоном.

1. Краудфандинг: як зібрати кошти на реалізацію своєї ідеї - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://inspired.com.ua/ideas/crowdfunding/>

2. Марченко О. С. Краудфандинг: соціально-економічний зміст та види// Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» - №4 (15) – 2013 р.